

DATOS IDENTIFICATIVOS

Aprendizaxe das ciencias sociais

Materia	Aprendizaxe das ciencias sociais			
Código	P02G110V01601			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Moragón Arias, María Pilar			
Profesorado	Moragón Arias, María Pilar			
Correo-e	mariapilarmoragon@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia consiste en ensinar aos futuros Mestres a introducir aos nenos no coñecemento das distintas Ciencias Sociais que compoñen os contidos do DCB, así como a recoñecer as dificultades de aprendizaxe dos distintos conceptos e nocións relacionados coas Ciencias Sociais na Educación Infantil			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no periodo 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos periodos 0-3 e 3-6.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico

C6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
C12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C14	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
C24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
C26	Saber analizar os datos obtidos, comprender críticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
C28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C30	Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
C32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
C36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
C37	Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.
C38	Coñecer os momentos máis sobresalientes da historia das ciencias e as técnicas e a súa transcendencia.
C39	Elaborar propostas didácticas en relación coa interacción ciencia, técnica, sociedade e desenvolvemento sostenible.
C40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
C41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Motivación pola calidade
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer os fundamentos do currículo desta etapa.	A1	B1	C22	D2
	A2		C28	D3
				D13
				D21
Coñecer as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes sobre o medio social	A2	B2	C1	D3
	A4	B9	C2	D13
			C13	D15
			C14	D21
			C44	

Coñecer as estratexias didácticas para desenvolver as nocións espazo-temporais	A2 A5	B2 B3	C1 C2 C4 C32 C36	D6 D11 D12 D15
Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia	A1 A2 A3	B3 B4 B12	C5 C12 C14 C26 C37 C38 C40	D1 D3 D8 D14 D19
Elaborar propostas didácticas en relación coa aprendizaxe do medio social na Educación Infantil	A3 A4	B2 B3 B7 B9 B11	C5 C23 C24 C26 C29 C30 C39 C40 C41	D2 D3 D5 D9 D17 D21 D22
Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados	A3 A4 A5	B2 B4 B11 B12	C5 C6 C23 C24 C26 C29 C40 C41	D2 D3 D5 D9 D16 D17 D22
Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da Información e a Comunicación na aprendizaxe do medio social	A5	B7 B12	C21 C24 C29 C41	D2 D5 D6 D7 D9 D15 D21 D22

Contidos

Tema	
1. BLOQUE 1. Desenvolvemento de experiencias educativas e materiais didácticos da área	Elementos para a programación didáctica nas Ciencias Sociais na Educación Infantil Actividades para a Didáctica das Ciencias Sociais en Educación Infantil Elaboración e defensa dunha Unidade Didáctica en Coñecemento do Medio
2. BLOQUE 2. Epistemoloxía e contido da área de Ciencias Sociais	Introdución ás Ciencias Sociais: concepto e trazos que as caracterizan Cales son as Ciencias Sociais? Definicións específicas As Ciencias Sociais na Escola: contidos en Educación Infantil
3. BLOQUE 3. A construción dos conceptos e nocións para o coñecemento do medio social	Desenvolvemento e evolución das nocións espaciais Desenvolvemento e evolución das nocións temporais Tratamento didáctico da obra de arte

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22.5	22.5	45
Debate	9	19	28
Traballo tutelado	15	28	43
Exame de preguntas de desenvolvemento	5	22	27
Presentación	1	6	7

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia co apoio de material audiovisual e exemplos prácticos
Debate	Comentarios de textos, debates guiados
Traballo tutelado	Elaboración en grupo dunha Unidade Didáctica da área de Coñecemento do Medio

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Resolución de dúbidas e problemas que poidan ir xurdindo ao realizar os traballos propostos, así como realizar un seguimento máis personalizado das actividades de aprendizaxe. Orientación sobre a presentación dos resultados do traballo. Isto realizarase mediante sesións presenciais no despacho, dúbidas a través do correo electrónico, sala virtual, foros de moovi, etc.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Lección maxistral	Asistencia e participación. Os resultados de aprendizaxe esperados son: - Coñecer e asimilar os principios básicos das Ciencias Sociais e a contido da área - Coñecer o currículo escolar das Ciencias Sociais en Primaria - Comprender o desenvolvemento e a evolución das nocións espaciais, temporais e da historia da arte nos nenos e os problemas que expón a súa aprendizaxe	5	A1 A2 A3	B1 B12	C1 C2 C4 C14 C37 C38	D3 D7 D13 D19 D22
Debate	Comentarios de texto, participación en debates, propostas... Os resultados de aprendizaxe esperados son: - Coñecer os fundamentos do currículo desta etapa - Coñecer as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes sobre o medio social - Coñecer as estratexias didácticas para desenvolver as nocións espazo-temporais - Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia	15	A2 A3 A4	B3 B11	C12 C23 C24 C29 C30 C36 C39	D2 D6 D9 D15
Traballo tutelado	Realización en grupo da Unidade Didáctica seleccionada. Os resultados de aprendizaxe esperados son: - Elaborar propostas didácticas en relación coa aprendizaxe do medio social na Educación Infantil - Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados	15	A2 A3 A4	B3 B11	C12 C23 C24 C29 C30 C36 C39	D2 D6 D9 D15
Exame de preguntas de desenvolvemento	Unha proba teórica sobre os conceptos básicos e contidos do temario. Os resultados de aprendizaxe esperados son: - Coñecer os fundamentos do currículo desta etapa - Coñecer as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes sobre o medio social - Coñecer as estratexias didácticas para desenvolver as nocións espazo-temporais - Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia	50	A1 A2 A3	B1 B12	C1 C2 C4 C14 C37 C38	D3 D7 D13 D19 D22
Presentación	Presentación e defensa da Unidade Didáctica Seleccionada. Os resultados de aprendizaxe esperados son: - Elaborar propostas didácticas en relación coa aprendizaxe do medio social na Educación Infantil - Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados	15	A2 A3 A4	B3 B11	C12 C23 C24 C29 C30 C36 C39	D2 D6 D9 D15

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia na primeira convocatoria (abril a maio), os alumnos que asisten regularmente á clase deben superar unha proba teórica sobre os conceptos básicos e os contidos do programa (exame final), así como realizando a clase e traballos tutelados proposta. No caso de non asistir e non realizar as actividades, realizarase no exame final (oficial), na segunda convocatoria (xullo) ou nas convocatorias extraordinarias. As notas das actividades das clases B e da nota da Unidade Didáctica, no caso de que fosen feitas na aula, manteranse na segunda convocatoria (xullo) e nas convocatorias extraordinarias. Quen non os fixo, debe facelos para superar a materia. O paso da proba teórica é condición indispensable para superar a materia. Todos os alumnos, sexan ou non asisten ás aulas, teñen dereito a ser avaliados (a través dun exame ou na forma na que se establece na Guía Docente). As mesmas condicións de avaliación xerais aplicaranse a aqueles

estudantes que, por algún motivo, non poden asistir regularmente á clase. Se a materia non foi aprobada na primeira convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo. As datas dos exames poden atoparse no sitio web da Facultade, na ligazón <http://fcced.uvigo.es/es/docencia/examenes>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

TREPAT, C. y COMES, P., **El tiempo y el espacio en la Didáctica de las Ciencias Sociales**, Graó, 2000

HERNÁNDEZ CARDONA, F.X., **Didáctica de las Ciencias Sociales, Geografía e Historia**, Graó, 2002

DOMÍNGUEZ GARRIDO, M.C., **Didáctica de las Ciencias Sociales**, Pearson Educación, 2004

ARANDA HERNANDO, A.M., **Didáctica del conocimiento de medio social y cultural en educación infantil**, Síntesis, 2003

TONDA MONLLOR, E.M., **La Didáctica de las Ciencias Sociales en la formación del profesorado de Educación Infantil**, Publicaciones de la Universidad de Alicante, 2001

RODRÍGUEZ LESTEGÁS, F., **Didáctica de las Ciencias Sociales na Educación Infantil.**, Ir Indo, 1995

Bibliografía Complementaria

LICERAS RUIZ, A. et al., **Didáctica de las ciencias sociales : fundamentos, contextos y propuestas**, 978-84-368-3565-6, Pirámide, 2016

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Coñecemento do medio natural/P02G110V01901

Xeografía para mestres/P02G110V01907

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen: Manteranse as metodoloxías adaptándoas ao formato virtual

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (*tutorías): Realizárase de forma virtual a través da sala de profesor, previa cita

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas: O peso das probas realizadas, no seu caso, mantense

* Probas que se modifican: As probas poden modificar o seu formato, para adaptalo ao virtual, en función das circunstancias

* Novas probas: En función das continxencias, realizaranse probas de avaliación adaptadas ás circunstancias

* Información adicional: O exame final oficial deberá ser realizado por aqueles alumnos que non asistan, presencial ou virtualmente, ao desenvolvemento da materia, nin realizado as actividades propostas